РЕШЕНИЕ (ОВППС) 2024/254 НА СЪВЕТА

от 12 януари 2024 година

относно ограничителни мерки с оглед на положението в Гватемала

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за Европейския съюз, и по-специално член 29 от него,

като взе предвид предложението на върховния представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност,

като има предвид, че:

(1) На 28 август 2023 г. Върховният избирателен трибунал на Гватемала („TSE“) обяви официалните резултати от втория тур на президентските избори, проведени в страната на 20 август 2023 г.

(2) На 5 октомври 2023 г. върховният представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност („върховният представител“) направи изявление от името на Съюза относно събитията след президентските избори. Той изрази дълбока загриженост във връзка с продължаващите опити за подкопаване на изборните резултати чрез избирателни и произволни правни и процедурни действия, които не са в съответствие с конституцията на Гватемала, нито с международните и регионалните стандарти, които Гватемала се е ангажирала да спазва, и призова всички институции и длъжностни лица на Гватемала да зачитат изцяло интегритета на изборните резултати, удостоверени от TSE, и да спрат всякакви действия, които биха могли да застрашат мирния процес на преход. Той подчерта, че по-нататъшните действия за отмяна на резултатите от изборите и продължаващото използване на съдебните и прокурорските институции като средство за подкопаване на демокрацията и принципите на правовата държава ще се отразят на отношенията на Гватемала с Съюза.

(3) На 13 ноември 2023 г. мисията на ЕС за наблюдение на изборите в Гватемала през 2023 г. („мисия на ЕС за наблюдение на избори“) публикува окончателния си доклад и препоръки относно общите избори през 2023 г. в Гватемала. В доклада се подчертават ясните изборни резултати, удостоверени от TSE на 28 август 2023 г., забележителната устойчивост и ангажираност на гражданите на Гватемала за защита на демокрацията, както и чувството за дълбока демократична криза след опитите на прокуратурата и други членове на съдебната система на страната да отменят избора на гласоподавателите и прилагането на изборните резултати. При анализа на контекста на изборите мисията на ЕС за наблюдение на изборите изтъкна редица опасения във връзка с правата на човека, по-специално по отношение на строгите ограничения на свободата на изразяване на мнение и свободата на печата.

(4) На 8 декември 2023 г. върховният представител направи изявление относно последните събития в Гватемала, в което осъди опитите за отмяна на резултатите от общите и президентските избори в страната, като призова гватемалските власти да защитят изборния процес и конституционния ред в страната и подчерта, че последните действия на прокуратурата на Гватемала представляват нарушение на конституцията на Гватемала, принципите на правовата държава, изборния процес и най-основните принципи на демокрацията. В изявлението се подчертава, че Съюзът е постигнал принципно съгласие и е готов да приеме рамка, даваща възможност за целенасочени ограничителни мерки срещу субектите, отговорни за такива действия.

(5) В пълно съответствие с последователната позиция на Съюза относно общите избори в Гватемала международната общност, включително Организацията на американските държави, в своята резолюция, приета на 15 ноември 2023 г., и Службата на говорителя на генералния секретар на ООН в изявление от 2 октомври 2023 г., многократно изрази дълбока загриженост във връзка с опитите за отмяна на изборните резултати и призова за мирно и организирано предаване на властта в Гватемала.

(6) С оглед на тежкото положение, което представлява заплаха за стабилността на Гватемала и региона, е целесъобразно да се установи специална рамка от ограничителни мерки срещу определени физически или юридически лица, образувания или органи, отговорни за действия, които подкопават демокрацията, принципите на правовата държава или мирното предаване на властта в Гватемала или подкопаващи демокрацията или принципите на правовата държава в Гватемала, включително посредством извършването на сериозни финансови злоупотреби по отношение на публични средства и неразрешен износ на капитал, както и на свързани с тях физически или юридически лица, образувания или органи.

(7) Необходимо е Съюзът да предприеме допълнителни действия за изпълнението на определени мерки,

ПРИЕ НАСТОЯЩОТО РЕШЕНИЕ:

Член 1

1. Държавите членки предприемат необходимите мерки за предотвратяване на влизането или транзитното преминаване през своите територии на физически лица, включени в списъка в приложението.

2. Приложението включва физическите лица:

а) отговорни за участие във, оказване на подкрепа за или извличане на облага от действия, подкопаващи демокрацията, принципите на правовата държава или мирното предаване на властта в Гватемала, включително:

i) преследване или сплашване на длъжностни лица или публични институции, участващи във или подкрепящи изборния процес, демократично избрани органи или демократичната опозиция в Гватемала;

ii) репресиране, преследване или сплашване на представители на гражданското общество или на медиите, или на съдии, адвокати или прокурори;

б) които подкопават демокрацията или принципите на правовата държава в Гватемала посредством сериозни финансови злоупотреби по отношение на публични средства или неразрешен износ на капитал;

в) които са свързани с физическите лица, посочени по силата на букви а) и б) по-горе.

3. Параграф 1 не задължава никоя държава членка да отказва на собствените си граждани да влизат на нейна територия.

4. Параграф 1 се прилага, без да се засягат случаите, когато дадена държава членка е обвързана със задължение по международното право, а именно:

а) в качеството ѝ на държава — домакин на международна междуправителствена организация;

б) в качеството ѝ на държава — домакин на международна конференция, свикана от или под егидата на ООН;

в) по силата на многостранно споразумение, предоставящо привилегии и имунитети; или

г) съгласно Договора за помирение от 1929 г. (Латерански договор), сключен от Светия престол (град държава Ватикан) и Италия.

5. Параграф 4 се прилага и в случаите, когато дадена държава членка е държава — домакин на Организацията за сигурност и сътрудничество в Европа (ОССЕ).

6. Съветът се информира надлежно за всеки случай, в който държава членка предоставя освобождаване от мерките в съответствие с параграф 4 или параграф 5.

7. Държавите членки могат да предоставят изключение от мерките, наложени съгласно параграф 1, когато пътуването е оправдано поради спешни хуманитарни нужди или поради участие в междуправителствени срещи или в срещи, които се провеждат с подкрепата на Съюза или чиито домакин е Съюзът или държава членка, поела председателството на ОССЕ, и на които се провежда политически диалог, пряко насърчаващ постигането на политическите цели на ограничителните мерки, включително подкрепа за стабилността и възстановяването на конституционния ред в Гватемала.

8. Държавите членки могат също да предоставят освобождаване от мерките, наложени съгласно параграф 1, когато влизането или транзитното преминаване е необходимо за провеждането на съдебен процес.

9. Държава членка, която желае да предостави освобождаване от мерките, посочени в параграф 7 или параграф 8, уведомява писмено Съвета за това. Счита се, че е предоставено освобождаване, освен ако една или повече държави членки възразят в писмена форма в срок от 2 работни дни от получаването на уведомлението за предложеното освобождаване. В случай че една или няколко държави членки възразят, Съветът може да реши с квалифицирано мнозинство да предостави предложеното освобождаване.

10. Когато в съответствие с параграфи 4, 5, 7, 8 и 9 държава членка разреши на посочени в приложението лица да влязат на нейна територия или да преминат транзитно през нея, това разрешение важи само за целта, за която е дадено, и за лицето, за което се отнася.

Член 2

1. Замразяват се всички финансови средства и икономически ресурси, принадлежащи на или притежавани, държани или контролирани от физически или юридически лица, образувания или органи, които са включени в списъка в приложението.

2. Не се предоставят — нито пряко, нито косвено, никакви финансови средства или икономически ресурси на или в полза на физическите или юридическите лица, образуванията или органите, включени в списъка в приложението.

3. Приложението включва физически или юридически лица, образувания или органи:

а) отговорни за участие във, оказване на подкрепа за или извличане на облага от действия, подкопаващи демокрацията и принципите на правовата държава или възпрепятстващи мирното предаване на властта в Гватемала, включително:

i) преследване или сплашване на длъжностни лица или публични институции, участващи в или подкрепящи изборния процес, на демократично избрани органи или на демократичната опозиция в Гватемала;

ii) репресиране, преследване или сплашване на представители на гражданското общество или на медиите, или на съдии, адвокати или прокурори;

б) които подкопават демокрацията или принципите на правовата държава в Гватемала посредством сериозни финансови злоупотреби по отношение на публични средства или неразрешен износ на капитал;

в) които са свързани с физическите лица, посочени в букви а) и б) по-горе.

4. Чрез дерогация от параграфи 1 и 2 компетентните органи на държавите членки могат да разрешат освобождаването на определени замразени финансови средства или икономически ресурси или предоставянето на определени финансови средства или икономически ресурси при такива условия, каквито сметнат за подходящи, след като установят, че съответните финансови средства или икономически ресурси са:

а) необходими за задоволяване на основните нужди на лицата, включени в списъка в приложението, и на членовете на семействата им, които са на тяхна издръжка, включително разходи за храна, наем или ипотечен кредит, лекарства и медицинско обслужване, данъци, застрахователни премии и такси за комунални услуги;

б) предназначени изключително за заплащането на разумни по размер професионални възнаграждения и за възстановяването на направени разходи, свързани с предоставянето на правни услуги;

в) предназначени изключително за плащането на хонорари или такси за услуги за обичайното държане или поддържане на замразените финансови средства или икономически ресурси;

г) необходими за извънредни разходи, при условие че най-малко 2 седмици преди предоставянето на разрешение компетентният орган е уведомил компетентните органи на другите държави членки и Комисията за основанията, поради които смята, че следва да бъде дадено конкретно разрешение; или

д) платими по или от банкова сметка на дипломатическа мисия или консулска служба или на международна организация, ползваща се с имунитет съгласно международното право, доколкото тези плащания са предназначени за официални цели на дипломатическата мисия или консулската служба или международната организация.

Съответната държава членка уведомява другите държави членки и Комисията за всяко предоставено съгласно настоящия параграф разрешение в двуседмичен срок от предоставянето му.

5. Чрез дерогация от параграф 1 компетентните органи на държавите членки могат да разрешат освобождаването на определени замразени финансови средства или икономически ресурси, ако са изпълнени следните условия:

а) финансовите средства или икономическите ресурси са предмет на арбитражно решение, постановено преди датата, на която физическото или юридическото лице, образуването или органът, посочени в параграф 1, са включени в списъка в приложението, или са предмет на съдебно или административно решение, постановено в Съюза, или на съдебно решение, подлежащо на изпълнение в съответната държава членка, преди или след тази дата;

б) финансовите средства или икономическите ресурси ще бъдат използвани изключително за удовлетворяването на претенциите, обезпечени или признати за основателни с такова решение, в границите, установени от приложимите закони и разпоредби, уреждащи правата на лицата с такива претенции;

в) решението не е в полза на физическо или юридическо лице, образувание или орган, включени в списъка в приложението; и

г) признаването на решението не противоречи на обществения ред в съответната държава членка.

Съответната държава членка уведомява другите държави членки и Комисията за всяко предоставено съгласно настоящия параграф разрешение в двуседмичен срок от предоставянето му.

6. Параграф 1 не пречи физически или юридически лица, образувания или органи, посочени в приложението, да извършват дължими плащания по договори или споразумения, или задължения, сключени от тях или възникнали преди датата на включване на тези физически или юридически лица, образувания или органи в списъка в приложението, ако съответната държава членка установи, че плащането не се получава пряко или косвено от посочено в параграф 1 физическо или юридическо лица, образувание или орган.

7. Параграф 2 не се прилага за добавянето към замразени сметки на:

а) лихви или други приходи по тези сметки;

б) плащания, дължими по договори, споразумения или задължения, които са сключени или възникнали преди датата, на която тези сметки са станали обект на мерките, предвидени в параграфи 1 и 2; или

в) плащания, дължими по силата на съдебни, административни или арбитражни решения, постановени в Съюза или изпълними в съответната държава членка, при условие че за всички тези лихви, други приходи и плащания продължават да се прилагат мерките, предвидени в параграф 1.

8. Параграфи 1 и 2 не се прилагат за предоставянето, обработването или изплащането на финансови средства, други финансови активи или икономически ресурси или за предоставянето на стоки и услуги, необходими за гарантиране на своевременното предоставяне на хуманитарна помощ или за подпомагане на други дейности за задоволяване на основните човешки нужди, когато тази помощ и други дейности се осъществяват от:

а) ООН, включително нейните програми, фондове и други образувания и органи, както и нейните специализирани агенции и свързани организации;

б) международни организации;

в) хуманитарни организации със статут на наблюдатели в Общото събрание на ООН и членове на тези хуманитарни организации;

г) двустранно или многостранно финансирани неправителствени организации, участващи в плановете на ООН за реагиране за хуманитарна помощ, плановете на ООН за реагиране при бежански кризи и други призиви на ООН или хуманитарни групи, координирани от Службата на ООН за координация по хуманитарни въпроси;

д) организации и агенции, които са получили сертификат за хуманитарно партньорство от Съюза или които са сертифицирани или признати от държава членка в съответствие с националните процедури;

е) специализирани агенции на държавите членки; или

ж) служителите, получателите на безвъзмездни средства, дъщерните дружества или партньорите по изпълнението на субектите по букви а)—е), докато и доколкото действат в това си качество.

9. Без да се засяга параграф 8 и чрез дерогация от член 2, параграфи 1 и 2 компетентните органи на държава членка могат да разрешават освобождаването на определени замразени финансови средства или икономически ресурси или предоставянето на определени финансови средства или икономически ресурси при условия, каквито сметнат за целесъобразни, след като преценят, че предоставянето на въпросните финансови средства или икономически ресурси е необходимо за осигуряване на навременното предоставяне на хуманитарна помощ или за подкрепа на други дейности в подкрепа на основни човешки потребности.

10. При липса на отрицателно решение, искане за информация или уведомление за допълнително време от страна на съответния компетентния орган в срок от 5 работни дни от деня на получаване на искането за разрешение съгласно параграф 9, това разрешение се счита за предоставено.

11. Съответната държава членка уведомява другите държави членки и Комисията за всички разрешения, предоставени съгласно параграфи 9 и 10, в срок от 4 седмици от предоставянето им.

Член 3

1. Съветът, като действа с единодушие по предложение на държава членка или на върховния представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност („върховният представител“), установява и изменя списъка, съдържащ се в приложението.

2. Съветът съобщава на засегнатите физически или юридически лица, образувания или органи посоченото в параграф 1 решение, включително основанията за включване в списъка, пряко, ако адресът им е известен, или чрез публикуване на известие, като на въпросните физически или юридически лица, образувания или органи се дава възможност да представят възражения.

3. Ако бъдат представени възражения или съществени нови доказателства, Съветът прави преглед на посочените в параграф 1 решения и информира съответните физически или юридически лица, образувания или органи за това.

Член 4

1. В приложението се посочват основанията за включване в списъка на физическите и юридическите лица, образуванията и органите, посочени в членове 1 и 2.

2. В приложението се съдържа — доколкото е налична — информацията, необходима за идентифицирането на съответните физически или юридически лица, образувания или органи. По отношение на физическите лица информацията може да включва имена и псевдоними, датата и мястото на раждане, гражданството, номера на паспорта и на личната карта, пола, адреса, ако е известен, и длъжността или професията. По отношение на юридическите лица, образуванията или органите тази информация може да включва наименования, място и дата на регистрация, регистрационен номер и място на стопанска дейност.

Член 5

1. Съветът и върховният представител обработват лични данни при изпълнението на възложените им с настоящото решение задачи, по-специално:

а) по отношение на Съвета — за изготвянето и внасянето на изменения в приложението;

б) по отношение на върховния представител — за изготвянето на изменения в приложението.

2. Съветът и върховният представител могат да обработват, когато е приложимо, съответните данни, отнасящи се до престъпления, извършени от включени в списъка физически лица, и до присъди или мерки за неотклонение по отношение на тези лица, само доколкото тази обработка е необходима за изготвянето на приложението.

3. За целите на настоящото решение Съветът и върховният представител се определят за „администратор“ по смисъла на член 3, точка 8 от Регламент (ЕС) 2018/1725 на Европейския парламент и на Съвета ([1]), за да се гарантира, че съответните физически лица могат да упражняват правата си съгласно посочения регламент.

Член 6

Не се удовлетворяват никакви претенции във връзка с договори или сделки, чието изпълнение е било засегнато пряко или непряко, изцяло или частично от мерките, наложени с настоящото решение, включително претенции за обезщетение или други претенции от същия вид, като например претенции за компенсация или претенции по гаранция, по-специално претенции за удължаване на сроковете или за плащане по облигация, гаранция или обезщетение, и по-специално на финансова гаранция или финансово обезщетение, независимо от формата, предявени от:

а) посочените физически или юридически лица, образувания или органи, включени в списъка, съдържащ се в приложението;

([1]) Регламент (ЕС) 2018/1725 на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2018 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни от институциите, органите, службите и агенциите на Съюза и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Регламент (ЕО) № 45/2001 и Решение № 1247/2002/ЕО (ОВ L 295, 21.11.2018 г., стр. 39).

б) физическо или юридическо лице, образувание или орган, действащи чрез или от името на едно от физическите или юридическите лица, образуванията или органите, посочени в буква а).

Член 7

Забранява се съзнателното или преднамерено участие в дейности, чиято цел или резултат е заобикаляне на забраните, предвидени в настоящото решение.

Член 8

С цел повишаване на въздействието на мерките, предвидени в настоящото решение, Съюзът насърчава трети държави да приемат ограничителни мерки, подобни на предвидените в настоящото решение.

Член 9

Настоящото решение се прилага до 13 януари 2025 г.

Настоящото решение подлежи на постоянен преглед. Действието му се удължава или самото решение се изменя, в зависимост от случая, ако Съветът прецени, че целите му не са постигнати.

При преразглеждане на ограничителните мерки, предприети съгласно член 1, параграф 2, буква б) и член 2, параграф 3, буква б), Съветът взема предвид, ако е уместно, дали въпросните лица са обект на съдебно производство или не по отношение на поведението, заради което са включени в списъка.

Изключенията, посочени в член 2, параграфи 8, 9 и 10 по отношение на член 2, параграфи 1 и 2, подлежат на редовен преглед и най-малко на всеки 12 месеца или — при съществена промяна в обстоятелствата — въз основа на спешно искане от държава членка, върховния представител или Комисията.

Член 10

Настоящото решение влиза в сила в деня след публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Съставено в Брюксел на 12 януари 2024 година.

За Съвета
Председател
H. LAHBIB

ПРИЛОЖЕНИЕ

СПИСЪК НА ФИЗИЧЕСКИТЕ И ЮРИДИЧЕСКИТЕ ЛИЦА, ОБРАЗУВАНИЯТА И ОРГАНИТЕ, ПОСОЧЕНИ В ЧЛЕНОВЕ 1 И 2

[…]